

Sygn. akt III AUa 195/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Małgorzata Czerwińska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2014 r. w Szczecinie

sprawy A. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wG.

o przyznanie renty

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 15 stycznia 2014 r. sygn. akt VI U 992/13

oddala apelację.

SSO del. Małgorzata Czerwińska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Jolanta Hawryszko

III AUa 195/14

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 17 listopada 2010 r. i 28 marca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił A. Ś. prawa do renty.

Ubezpieczona A. Ś. odwołała się od tych decyzji i wniosła o przyznanie renty do czasu przyznania emerytury. Podniosła, że decyzja organu rentowego jest krzywdząca i niesprawiedliwa. Stan jej zdrowia - choroba (...), przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na tle zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii lędźwiowo-krzyżowej na pozycji L5-S1, astma oskrzelowa, padaczka i nadciśnienie tętnicze - nie pozwala na podjęcie jakiegokolwiek pracy zarobkowej oraz normalne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie.

Organ rentowy- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołań powołując się na brak wymaganych okresów ubezpieczenia oraz ustalenie przez Komisję Lekarską braku u ubezpieczonej niezdolności do pracy.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie VI U 1605/10 w pkt I zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej A. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2010 r. do 30 czerwca 2013 r., a w pkt II oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie, sygn. akt III AUa 23/13 uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi do ponownego rozpoznania. Wskazał, że Sąd Okręgowy powinien uwzględnić skutki powagi rzeczy osądzonej z art. 366 k.p.c. w związku z poprzednio prawomocnie zakończoną sprawą (wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16.01.2009r., sygn. VI U 852/08, oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7.05.2009r., sygn. III AUa 155/09).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 15 stycznia 2014 r. sygn. akt VI U 992/13 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił odwołania ubezpieczonej.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły przyjęte przez Sąd Okręgowy, następujące ustalenia faktyczne i ocena prawna:

Ubezpieczona A. Ś. urodziła się (...). Ma wykształcenie podstawowe. Do 31 października 2005 r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Ostatni okres ubezpieczenia zakończył się 10 marca 2007 roku. Od maja 2012 r. pobiera emeryturę. 7 października 2005 r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do świadczenia. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 7 grudnia 2005 r. ustaliła brak niezdolności do pracy i w związku z tym organ rentowy decyzjami z dnia 14 grudnia 2005 r. i 24 lutego 2006 r. wstrzymał dalszą wypłatę renty. Ubezpieczona odwołała się od decyzji z dnia 14 grudnia 2005 r. Postanowieniem z dnia 23 listopada 2007 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie VI U 584/06, z uwagi na nowe okoliczności, uchylił zaskarżoną decyzję, umorzył postępowanie i sprawę przekazał organowi rentowemu do ponownego rozpoznania. Organ rentowy ponownie rozpoznając sprawę skierował ubezpieczoną na badania lekarskie. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 12 lutego 2008 r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Decyzją z dnia 25 lutego 2008 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do dalszej wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji.

Biegli neurolog i ortopeda rozpoznali u ubezpieczonej stan po przebytych w czerwcu 2007 r. urazie kolana lewego, zespół bólowy szyjny i lędźwiowy bez patologicznych objawów neurologicznych, obserwacja w kierunku zmian nowotworowych przerzutowych negatywna. Nie stwierdzili u ubezpieczonej po 31 października 2005 r. długotrwałej niezdolności do pracy. Biegły kardiolog rozpoznał u ubezpieczonej chorobę nadciśnieniową postać niepowikłaną narządowo i stwierdził, że z przyczyn kardiologicznych zarówno wcześniej jak i obecnie nie była niezdolna do pracy.

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2009 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie VI U 852/08 oddalił odwołanie ubezpieczonej i przyznał ubezpieczonej od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim kwotę 100 zł tytułem zwrotu poniesionych wydatków. Apelację od wyroku wniosła ubezpieczona. Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 7 maja 2009 r., sygn. akt III AUa 155/09 oddalił apelację ubezpieczonej.

W dniu 1 kwietnia 2010 r. ubezpieczona złożyła wniosek o rentę. Organ rentowy ustalił, że w dziesięcioleciu przed datą zgłoszenia wniosku o rentę udowodniła 6 lat, 7 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 maja 2010 r. została uznana za zdolną do pracy. Komisja Lekarska ZUS w Z. orzeczeniem z dnia 30 czerwca 2010 r. również ustaliła, że ubezpieczona jest zdolna do pracy. Decyzją z dnia 19 lipca 2010 r. odmówiono ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji.

Z uwagi na wskazane przez ubezpieczoną w odwołaniu nowe okoliczności-ujawnienie się w dniu 13 lipca 2010 r. padaczki z napadami wtórnie uogólnionymi, ZUS nie przekazał odwołania do Sądu, a w trybie art. 477⁹ § 2¹

k.p.c. przekazał sprawę do lekarza orzecznika do ponownego rozpoznania. Orzeczeniem z dnia 21 października 2010 r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że ubezpieczona jest niezdolna do pracy. Decyzją z dnia 17 listopada 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej prawa do renty. W decyzji podano, że ubezpieczona w dziesięcioleciu przed datą zgłoszenia wniosku o rentę udowodniła 1 rok i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji.

Sprawa ubezpieczonej została skierowana w trybie nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa o niezdolności do pracy do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS. Komisja Lekarska ZUS w Z. orzeczeniem z dnia 21 lutego 2011 r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Decyzją z dnia 28 marca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej prawa do renty. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji. Biegli sądowi uznali, że ubezpieczona jest z przyczyn neurologiczno-ortopedycznych częściowo niezdolna do pracy do 30 września 2009 r. Niezdolność powstała przed 10 września 2008 r. a po 25 lutego 2008 r.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, sygn. akt VI U 1605/10 w pkt I zmienił zaskarżone decyzje z dnia 17 listopada 2010 r. i 28 marca 2011 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej A. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2010 r. do 30 czerwca 2013 r., a w pkt II oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Organ rentowy uznał ubezpieczonej okres ubezpieczenia ponad 5 lat w ostatnim 10 - leciu przed dniem złożenia wniosku o świadczenie od 6 października 1988 r. do 1 kwietnia 2010 r. (przesuniętym o okres pobierania renty od 6 maja 1994 r. do 31 października 2005 r.). Ubezpieczona udowodniła łącznie 6 lat, 7 miesięcy i 2 dni.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, w oparciu o art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, że odwołania ubezpieczonej nie zasługiwały na uwzględnienie.

Wskazał, że w sprawie kwestią istotną była okoliczność, na której istnienie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt III AUa 23/13, a mianowicie na istnienie powagi rzeczy osądzonej. Orzekanie w niniejszej sprawie było bowiem ograniczone ze względu na poprzednio prawomocnie zakończoną sprawę wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 maja 2009 r., sygn. III AUa 155/09 oddalającego apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 stycznia 2009 r., sygn. VI U 852/08 oddalającego odwołanie od decyzji z dnia 25 lutego 2008 r., z powodu nie ustalenia niezdolności ubezpieczonej do pracy. W sprawie VI U 852/08 ustalono, że ubezpieczona z przyczyn neurologicznych, ortopedycznych i kardiologicznych nie była wcześniej i nie jest niezdolna do pracy. Ustalenie niezdolności do pracy miało miejsce do dnia wyrokowania w tej sprawie, gdyż prawomocne orzeczenie w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy wiąże co do braku niezdolności do pracy za czas do wydania wyroku, gdy sąd dokonał takiej oceny. Zdaniem Sądu Okręgowego, w tej sytuacji występuje więc związaną rozstrzygnięciem w poprzedniej sprawie (VI U 852/08) o braku prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wobec nie stwierdzenia niezdolności do pracy tj. do dnia 7 maja 2009 r.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że istotnym było również ustalenie, czy niezdolność do pracy ubezpieczonej powstała przed upływem 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym (to ustanie miało miejsce 10 marca 2007 r.) czyli do dnia 9 września 2008 r. Z poprzedniej sprawy (VI U 852/08), której orzeczeniem jest obecnie Sąd związany wynika, że u ubezpieczonej nie wystąpiła niezdolność do pracy, aż do dnia wyrokowania tj. 7 maja 2009 r. Wystąpiła tu prekluzja związana z niedopuszczalnością dokonania innego ustalenia w niniejszej sprawie niż w poprzedniej. Oznacza to w ocenie Sądu Okręgowego, że ubezpieczona nie spełniła przesłanki wynikającej z treści art. 57 ust. 3 ustawy emerytalnej i odwołania ubezpieczonej od decyzji z dnia 17 listopada 2010 r. i 28 marca 2011 r. należało oddalić. Ubezpieczona, nie złożyła wniosku o wznowienie postępowania zakończonego decyzją z 25 lutego 2008 r., na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Ubezpieczona nie przedłożyła żadnych nowych dowodów i nie ujawniła żadnych okoliczności, które istniały przed wydaniem poprzedniej decyzji (z dnia 25 lutego 2008 r.), mających wpływ na prawo do świadczenia. Powaga rzeczy osądzonej stoi zaś na przeszkodzie skutecznemu powoływaniu się na

spełnienie wymaganych warunków przed datą wydania wyroku, w związku z czym niedopuszczalne jest wykazywanie, że wszystkie wymagane warunki były spełnione przed zamknięciem rozprawy w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem, którym odmówiono przyznania prawa do ponownie żądanego świadczenia

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonej.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodziła się ubezpieczona, zaskarżając je w całości. Podniosła, że do 31 października 2005 r. uzyskiwała świadczenie rentowe, które utraciła, pomimo, że w jej ocenie dalszym ciągu pozostawała niedolna do pracy. Organ rentowy potwierdził stan niezdolności do pracy ubezpieczonej w orzeczeniu lekarza orzecznika z dnia 21 października 2010 r. a mimo to, ubezpieczona nie uzyskała pozytywnego dla niej rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do renty, co uważa za niesprawiedliwe. Nadto skarżąca wskazała, że w sprawie VI U 1605/10, zespół lekarzy biegłych uznał ją za niezdolną do pracy, już przed dniem 10 września 2008 r., mimo to, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie nie podzielił tego stanowiska wydając dla niej niekorzystne rozstrzygnięcie. Ubezpieczona podniosła, że cierpi na wiele ciężkich chorób, które uniemożliwiają jej wykonywanie jakiegokolwiek pracy zarobkowej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Odwoławczego – wbrew zgłoszonym zarzutom apelacji – przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego, jak również dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny ustalenia oraz rozważania prawne Sądu I instancji uznał i przyjął za własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że ugruntowane jest stanowisko, iż wyrok oddalający odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych ma powagę rzeczy osądzonej w zakresie wynikającym z przepisów regulujących powstanie prawa do świadczeń. Taki wyrok oznacza, że według stanu istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) nie były spełnione wszystkie warunki wymagane przepisami określającymi przesłanki nabycia prawa do świadczeń. W sprawie toczącej się po złożeniu ponownego wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy niedopuszczalne jest więc wykazywanie, że wszystkie wymagane warunki zostały spełnione w dacie zamknięcia rozprawy w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem, w której odmówiono przyznania prawa do tego świadczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2003 r., II UK 139/02, z dnia 6 stycznia 2009 r. I UK 209/08, z dnia 10 marca 2011 r. II UK 306/10, z dnia 24 sierpnia I UK 64/10).

Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe (art. 365 § 1 k.p.c.). Takim orzeczeniem w niniejszej sprawie jest wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 maja 2009 r. sygn. akt III AUa 155/09, który oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie z dnia 16 stycznia 2009 r., sygn. akt VI U 852/08, oddalającego jej odwołanie od decyzji organu rentowego w poprzedniej (pierwszej) sprawie o rentę. Jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy, przyczyną oddalenia odwołania a następnie apelacji, było ustalenie przez Sądy obu instancji, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy, tj. nie spełnia przesłanki z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o rentach i emeryturach z FUS. Powyższe oznacza, że w niniejszej sprawie tak Sąd Okręgowy jak i Sąd Apelacyjny pozostają związane ustaleniem, że ubezpieczona nie była niezdolna do pracy na dzień wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 155/09 tj. na dzień 7 maja 2009 r.

Podkreślić w tym miejscu należy, że zasadniczo przedmiotem orzekania Sądu w ramach kontroli decyzji organu ubezpieczeniowego, jest weryfikacja jej prawidłowości na dzień jej wydania. Sąd Apelacyjny podziela jednak pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 12 stycznia 2005 r. sygn. akt I UK 93/04, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oceny wymaga stan zdrowia ubezpieczonego z daty wydania decyzji, ale nie jest wyłączone wykazanie przesłanek nabycia świadczenia w oparciu o dowody uzyskane później, jeżeli potwierdzają one istnienie nieprzerwanej niezdolności do pracy obejmującej datę wydania decyzji.

Pogląd ten potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 stycznia 2009 r. I UK 209/08, w którym stwierdził, że dopuszczalnym jest badanie i rozstrzygnięcie o niezdolności także do dnia wyrokowania.

Podnieść należy, że w sprawie VI U 852/08 Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych ortedy, neurologa, oraz kardiologa, którzy uznali ubezpieczoną za zdolną do pracy. W niniejszej sprawie, nie ustalono, aby chodziło o inne rodzajowo ewentualne przyczyny niezdolności do pracy, niż w sprawie poprzedniej, które miałyby się ujawnić do dnia wydania orzeczenia przez Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 155/09. Jak wynika z uzupełniającej opinii biegłych w niniejszej sprawie, mogące stanowić nową przyczynę napady padaczkowe, pojawiły się u ubezpieczonej po dniu 10 września 2008 r. (k. 108). Podkreślenia wymaga, że z opinii biegłych w sprawie VI U 852/08 wynika, że opiniowali oni stan zdolności do pracy ubezpieczonej również na dzień badania, odpowiednio w lipcu i październiku 2008 r. oraz grudniu 2008 r. (k. 14, 22, 36 akt VI U 852/08). Oznacza to, że opinie biegłych przeprowadzone w niniejszej sprawie, z których wynika, że ubezpieczona jest niezdolna do pracy, zaś niezdolność ta powstała przed 10 sierpnia 2008 r. nie mogły – z uwagi na zakres powagi rzeczy osądzonej – stanowić podstawy do poczynienia jakiegokolwiek ustaleń faktycznych. Opinie te, na skutek nie właściwie sformułowanej przez Sąd Okręgowy tezy dowodowej, obejmowały stan psychofizyczny ubezpieczonej na dzień przed 10 września 2008 r. a więc dotyczyły stanu ubezpieczonej, który stał się już przedmiotem zainteresowania Sądu Okręgowego w sprawie VI U 852/08, a następnie Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa 155/09. Co więcej, opinie te w zauważalny sposób kontestują ustalenia biegłych w sprawie VI U 852/08, a które to ustalenia posłużyły za podstawę ustaleń faktycznych w tamtym postępowaniu. Pozwala to potwierdzić stanowisko Sądu Okręgowego, że normy art. 366 i 365 § 1 k.p.c. obejmują uprzednie osądzenie sprawy ubezpieczonej co do niezdolności do pracy, również na moment orzeczenia drugiej instancji w sprawie III AUa 155/09 z dnia 7 maja 2009 r. (art. 316 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.).

Przypomnieć należy, że przy rozpoznawaniu spraw o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bada się, czy ubezpieczony spełnia łącznie trzy przesłanki: jest niezdolny do pracy, posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy, oraz czy niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Sąd Okręgowy czyniąc zadość zaleceniom Sądu Apelacyjnego, przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił w sposób prawidłowy, że ubezpieczona pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy do dnia 31 października 2005 r., ostatni zaś okres, kiedy była objęta ubezpieczeniem zakończył się 10 marca 2007 roku i przed dniem złożenia pierwszego wniosku o świadczenie w niniejszej sprawie, obejmował 6 lat, 7 miesięcy i 1 dzień. Oznacza to, że aby uzyskać prawo do renty, stan niezdolności ubezpieczonej musiałby powstać do dnia 9 września 2008 r. gdyż w tym dniu upływał 18 miesięczny okres od dnia, w którym po raz ostatni była objęta ubezpieczeniem (art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o rentach i emeryturach z FUS). W przyznaniu zatem okresu objętego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa 155/09, w czasie którego upłynął 18 miesięczny termin od ostatniego dnia podlegania przez skarżącą ubezpieczeniu, z uwagi na konieczność uwzględniania powagi rzeczy osądzonej, przyjęć należało, że ubezpieczona do dnia wydania wspomnianego orzeczenia, tj. do dnia 7 maja 2009 r. była zdolna do pracy. Oznacza to, że możliwość czynienia ustaleń w przedmiocie stanu niezdolności do pracy ubezpieczonej w tymże okresie uległa sprekludowaniu, co ostatecznie przesądza o braku możliwości przyznania jej prawa do renty, z tytułu niezdolności do pracy, z uwagi na niespełnienie przez ubezpieczoną przesłanek z art. 57 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Konstatacja ta dotyczy zarówno decyzji organu rentowego z dnia 17 listopada 2010 r. jak i 28 marca 2011 r., gdyż obie te decyzje finalnie odnoszą się do tego samego okresu podlegania ubezpieczeniu, jak i rozpoznanego stanu zdolności do pracy objętego res iudicata.

Należy również zauważyć, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, że w sprawie nie miała miejsca sytuacja opisana w art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Brak jest bowiem w odwołaniu od decyzji jak i w apelacji, twierżeń pozwalających na potraktowanie tychże pism jako wniosków o wznowienie postępowania przed organem rentowym. Gdyby zaś nawet wszczęto tryb wznowienia postępowania na zasadzie wspomnianego przepisu, to decyzja organu rentowego nie mogła by pominąć zakresu powagi rzeczy osądzonej wynikającego z orzeczenia III AUa 155/09 jako, że decyzja organu rentowego nie stanowiłaby już samodzielnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie (art. 365 § 1 k.p.c. i art. 366 k.p.c.). W obrocie prawnym nie mogą bowiem funkcjonować dwa rozstrzygnięcia o prawo do renty

za ten sam okres. W przypadku zatem negatywnego rozstrzygnięcia o prawie do świadczenia na mocy prawomocnego wyroku sądu (a nie decyzji organu rentowego) nie można ponownie ustalić prawa do emerytury lub renty za ten sam okres. Wzruszenie prawomocnego wyroku mogłoby nastąpić tylko w drodze skargi o wznowienie postępowania, jeżeli występują ustawowe podstawy wznowienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2003 r., II UK 139/02).

Marginalnie należy wyjaśnić skarżącej, że Sąd Apelacyjny dostrzega korzystne dla niej orzeczenie biegłych lekarzy w sprawie VI U 1605/10, niemniej jednak, wspomniana już zasada powagi rzeczy osądzonej, jak i konstrukcja przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie zezwała Sądowi na orzekanie po raz kolejny w przedmiocie niezdolności do pracy ubezpieczonej, za okres poddany uprzednio rozprawie Sądu, w zakończonym prawomocnie postępowaniu III AUa 155/09. Biegli występujący w tamtej sprawie, w badaniach przeprowadzonych w 2008 r. nie stwierdzili u ubezpieczonej niezdolności do pracy, jaka miałaby się utrzymywać po 2005 r. Sąd Apelacyjny nie neguje faktu, że stan zdrowia ubezpieczonej mógł ulec pogorszeniu, co przemawiało za uznaniem niezdolności do pracy ubezpieczonej w badaniu przeprowadzonym w 2011 r. Nie mniej jednak, prawo do uzyskania renty nie ma charakteru absolutnego, jest bowiem ograniczone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która uprawnienie takie przyznaje pod warunkiem ujawnienia się stanu niezdolności do pracy przed upływem 18 miesięcy, od ostatniego dnia podlegania ubezpieczeniu, spełnienia tego warunku ubezpieczona zaś nie wykazała. Jeżeli w ocenie skarżącej, ujawniły się takie okoliczności, które występowały już na etapie postępowania III AUa 155/09, a nie były wtenczas poddane ocenie, ma ona prawo żądać wznowienia tego postępowania na zasadzie przepisu art. 399 i n. k.p.c.

Tak argumentując, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Małgorzata Czerwińska